

II.3. ЗЕМИ И ПОЧВИ

1. Обобщена информация за територията на РИОСВ.

РИОСВ–Стара Загора осъществява контрол на териториите на области Стара Загора, Сливен и Ямбол с обща площ около 1 204 987 ха. Обхванати са 20 общини с 424 населени места. Разпределението на земите в контролирания регион е, както следва: • Земеделски територии – 699 108.7 ха, представени предимно от канелени горски, черноземни смолници, алувиално – ливадни и делувиални почви. От тях 547 638.6 ха обработваеми, което съставлява 78.33 % от всички земеделски територии и 151 470.1 ха необработваеми земи. Горски територии – 375 411.7 ха, което е 31.15 % от общата площ.

През 2021 г. превантивния и текущ контрол по опазване, възстановяване и устойчиво ползване на почвите се извърши в няколко насоки:

- -недопускане замърсяването на почвите и земите с производствени, строителни, битови и опасни и селскостопански отпадъци, инертни материали, скална маса и др.

- ;контролиране извършването на техническа рекултивация на нарушени терени в обекти, съгласно изискванията на Наредба № 26 за рекултивация на нарушени терени, като през годината са извършени технически рекултивации основно по закрити общински депа за неопасни битови или строителни отпадъци.

-

2. Замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди.

През 2021 г. се проведе мониторинг на почвите от мрежата на I ниво за съдържание на тежки метали и металоиди, при пълно обследване на осем пункта, попадащи на територията на четири общини в контролирания регион. Почвеното изпитване се извърши от Регионална лаборатория – Стара Загора.

При проведения мониторинг се наблюдават и контролират индикатори Cu (мед), Zn (цинк), Pb (олово), Cd (кадмий), Ni (никел), Cr (хром), Co (кобалт), As (арсен) и Hg (живак) относно максимално допустимите концентрации.

3. Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост.

През годината е взето участие в комисии за приемане на извършена техническа рекултивация на депа за неопасни отпадъци на община Стара Загора, община Казанлък-2 броя, община Гълъбово, биологична рекултивация на депо на община Гурково, област Стара Загора и община Елхово, област Ямбол.

Извършени са 3 броя проверки на рудници на „Мини Марица изток” ЕАД, като през годината не са извършвани рекултивации.

Не са извършвани проверки на рекултивация на нарушени терени по ЗП и ЗОЗЗ.

4. Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита (пестициди).

На територията на РИОСВ – Стара Загора се намират 10 площадки с 392 бр. Б-Б куба, 2 централни склада и 13 склада, където продължават да се съхраняват негодни ПРЗ.

През 2021 г. във връзка с опазването на почвите бяха извършени 5 планови проверки на три площадки с Б-Б кубове за съхранение на продукти за растителна защита (ПРЗ) с изтекъл срок на годност и неизвестен произход в землищата на с. Еленово и с. Прохорово, община Нова Загора, с. Злати войвода, община Сливен, с. Меден кладенец, община Тунджа, обл. Ямбол и гр. Ямбол.

Извършени са 2 извънредни проверки- на една площадка с Б-Б кубове за съхранение на негодни ПРЗ в с. Филаретово, община Котел и на един склад за съхранение на излезли от употреба ПРЗ в с. Кънчево, община Казанлък.

Извършени са 3 бр. проверки относно почвонабиране от различни обекти в региона на инспекцията по писма на други институции или жалби.

5. Замяряване на почвите с устойчиви органични замярятели, вкл. Нефтопродукти.

През 2021 г. от РЛ-Стара Загора при извършения мониторинг на тежки метали се провежда и изпитване по отношение на остатъчни количества органохлорни пестициди, полихлорирани бифенили и полициклични ароматни въглеводороди в почвите и в пет пункта за вкисляване на почвите. Към момента на изготвянето на Регионалния доклад, все още не са готови резултатите от изпитването по отношение на остатъчни количества органохлорни пестициди, полихлорирани бифенили и полициклични ароматни въглеводороди в почвите.

6. Ерозия на почвите.

През 2021 г. не са финансирани проекти против ерозията и не са известни такива, които да се изпълняват на контролираната от РИОСВ – Стара Загора територия. Дейностите по предотвратяване на почвената ерозия основно се финансират от Министерството на земеделието, храните и горите.

7. Засоляване и вкисляване на почвите

През 2021 г. се извърши и почвен мониторинг от Регионална лаборатория – Стара Загора за изпълнение на програмата за мониторинг на почвите от мрежата I и II ниво. Взето е участие съвместно с РЛ-Стара Загора при пробонабиране от 14 пункта, които са част от НСПМ. До момента на изготвянето на годишния отчет протоколите от извършените изпитвания все още не са предоставени

При почвения мониторинг I ниво е извършено е пробонабиране на почвени проби от пункт с. Гергевец, община Сливен.

При почвения мониторинг – II ниво 2021 г.:

За функционална подсистема „Контрол и опазване на почвите от засоляване” е извършено пробонабиране на почвени проби от пунктове в гр. Кермен- 4 бр., гр. Стралджа- 4 бр.;

За функционална подсистема „Контрол и опазване на почвите от вкисляване” е извършено пробонабиране на почвени проби от пунктове в землищата на с. Тъжа, община Павел баня; с. Коларово, община Раднево; с. Паничерево, община Гурково; с. Ковачите, община Сливен и с. Дражево, община Тунджа, област Ямбол.

Разпределението на пунктовете от пълната мрежа по общини и на тези, на които е проведен мониторинг от РЛ-Стара Загора през 2021 г. е посочено в таблица № 4.

Табл. № 4

№ по ред	пункт №	населено място	община	област	мониторинг, 2021 г.
1.	272	с. Преславен	Стара Загора	Стара Загора	
2.	254	с. М. Верея	Стара Загора	Стара Загора	х
3.	253	с. Арнаутито	Стара Загора	Стара Загора	х
4.	237	с. Бузовград	Казанлък	Стара Загора	х
5.	255	с. Юлиево	Мъглиж	Стара Загора	х
6.	256	с. Бънзарето	Мъглиж	Стара Загора	х
7.	234	гр. Чирпан	Чирпан	Стара Загора	х
8.	235	с. Изворово	Чирпан	Стара Загора	х
9.	218	с. Опълченец	Бр. Даскалови	Стара Загора	х

10.	219	с. Православ	Бр. Даскалови	Стара Загора	x
11.	220	с. Славянин	Бр. Даскалови	Стара Загора	x
12.	236	с. Пъстрово	Бр. Даскалови	Стара Загора	x
13.	205	с. Манолово	Павел баня	Стара Загора	x
14.	221	с. Виден	Павел баня	Стара Загора	x
15.	274	с. Конаре	Гурково	Стара Загора	x
16.	290	с. Българене	Раднево	Стара Загора	x
17.	310	с. Овчарци	Раднево	Стара Загора	x
18.	271	с. Средец	Опан	Стара Загора	x
19.	309	с. Помощник	Гълъбово	Стара Загора	x
20.	313	с. Гавраилово	Сливен	Сливен	x
21.	331	с. Гергевец	Сливен	Сливен	X
22.	330	с. Бозаджии	Сливен	Сливен	x
23.	291	с. Любенец	Нова Загора	Сливен	x
24.	292	с. Асеновец	Нова Загора	Сливен	x
25.	311	с. Млекарево	Нова Загора	Сливен	x
26.	312	с. Омарчево	Нова Загора	Сливен	x
27.	293	с. Оризари	Твърдица	Сливен	x
28.	329	с. Меден кладенец	Тунджа	Ямбол	x
29.	346	с. Маломир	Тунджа	Ямбол	x
30.	347	с. Кукорево	Тунджа	Ямбол	x
31.	348	с. Завой	Тунджа	Ямбол	x
32.	362	с. Челник	Тунджа	Ямбол	x
33.	363	с. Палаузово	Стралджа	Ямбол	x
34.	345	с. Пчела	Елхово	Ямбол	x
35.	360	с. Маломирово	Елхово	Ямбол	x
36.	361	с. Стройно	Елхово	Ямбол	x
37.	375	с. Малко Шарково	Болярово	Ямбол	x
38.	376	с. Ст. Караджово	Болярово	Ямбол	x
39.	327	с. Сакарци	Тополовград	Хасково	x
40.	328	с. Каменна река	Тополовград	Хасково	x
41.	344	с. Мрамор	Тополовград	Хасково	x

8. Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански отпадъци).

През 2021 г. превантивния и текущ контрол по опазване, възстановяване и устойчиво ползване на почвите се извърши в няколко насоки: недопускане замърсяването на почвите и земите с производствени, строителни, битови и опасни и селскостопански отпадъци, инертни материали, скална маса и др. През изтеклата година е взето участие в проверки по Закона за управление на отпадъците по жалби за замърсени терени с отпадъци. Част от жалбите са препратени за решаване по компетентност до кметовете на общини. При констатирани замърсявания с отпадъци се издават предписания за почистването им

Общо за годината са извършени 27 проверки за прилагане на нормативната база по опазване на почвите в контролирания от РИОСВ – Стара Загора регион. От тях 22 планови проверки и 5 броя извънпланови.

От планираните 24 бр. проверки са извършени 22 бр., което представлява **92 %** изпълнение на плана.

9. Кратка обобщена оценка за състоянието на почвите на територията на РИОСВ

Почвите са национално богатство, ограничен, незаменим и практически невъзстановим природен ресурс, и поради това тяхното опазване е основен приоритет. От чистотата им до голяма степен зависи тяхното плодородие и влияние върху здравето на хората и животните. В региона, контролиран от РИОСВ–Стара Загора са разположени едни от най–плодородните почви в страната. Задължение на всеки, който ги използва е да ги опазва от увреждане и замърсяване, като по този начин се гарантира ефективна защита на човешкото здраве и естествените почвени функции. В тази връзка дейности, които могат да се въведат и които биха довели до намаляване деградацията на земите и почвите са:

- ограничено използване на препарати за растителна защита и торове;
- реализиране на програми за екологично земеделие и животновъдство;
- ефективен контрол за ограничаване замърсяването на въздуха и водите и прилагане на интегрирана система за управление на отпадъците;
- технологично обновление в производствените процеси и др. От ежегодно провеждания мониторинг на почвите може да се направи извода, че те не са замърсени с тежки метали, металоиди.